

БРОЈ 10 ДЕПТА

„Народ“ излази свакога
дана по подне.

Штампарија се налази у Фран-
ковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

СТРУЧНА СПРЕМА ПОЛИЦАЈАЦА

Ако хоћете да вам син постане кројач, ви га шаљете код неког мајстора тога заната, где он после три пак и четири године учења постаје способан да и сам отвори радњу. Ако хоћете да га упутите на слободне професије, да постане адвокат, лекар или инжењер, такође ћете га прво морати дати у школу, где ће, тек после дугих и тешких студија и пошто буде положио врло строге испите, бити способан да јавно упражњава своју трку.

Међутим, ако нека важна личност има каквога љубимца са којим незна шта да ради, него мора да га да у државну службу, он га онда уводи у полициску структу, где га од данас до сутра благослове за полицајца и ако код њега нема ни трага о каквој стручној спреми. Другим речима, сви занати и све струке захтевају извесну спрему, до које се често само дугим временом долази а једина полиција чини изузетак: полицијски чиновници стварају се на лицу места без дугачких преговора.

Многи ће одговорити да полицајац стиче стручно знање у самом вршењу своје службе. Неоспорно је, да поједини од њих, они који су марљиви и интелигентни успевају да прибаве стручно знање у самој пракси и у студијама којима се одају у слободно време. Али многи не могу да постигну да сами собом стекну потребна знања за своју структу. Они ће научити неколико „трикова“ које је рутина створила и живеће у уверењу, да исте могу примењивати у сваком случају. Илијашно је инсистирати на незгодним странама полицијске рутине. Поред свега осталог публика плаћа трошкове овог полицијског васпитања у пракси. Невини грађани морају због незнавања полицајца новајлије, који је се преварио, да проведе дуге дане у истражном притвору. Међутим шта би

се казало кад би студенти медецине били пуштени пре свршених студија, да се „вежбају“ над грађанством! Код прве грешке каква би се вика и псовка подигла!

Истина је да су за последњих петнаест година, услед жалосног стања полицијске неспреме, установљене и неке полицијске школе. Ја сам обишао неколико таквих школа и оне су све имале исте рђаве стране. Настава је свуда била површна, ужурбана и сувише чисто војничког духа. Неколико правних начела, и сувише конвенционалних манира, пропраћених гимнастичким вежбањима, то је било све учење, док је, међутим, техничко и морално образовање полицајца потпуно запостављено. Резултати су били ништавни, тим пре што су и ту слатиљуди који су већ имали извесну рутину.

Полицајац мора да се спрема за своју структу још од двадесете године а не када је прешао тридесет и када је већ стекао извесне навике којих не може да се отресе, а при том се оптеретио и фамилијом. Младићи дају најбољи материјал исто тако и полицији као и осталим струкама.

Али професионална настава није потребна само нижем полицајцу, за више чиновништво она је још потребнија. Међутим до данас је готово свуда запостављана и професионална настава за више чиновништво. Сматрало је се, да је довољно свршити права или провести дugo времена у војсци, па да се стекну способности за вишије полицијског чиновника. Међутим вишем полицијском чиновнику је дужност да руководи истрагама, да употреби у проналажењу зликовца све трагове, како материјалне тако и моралне и психолошке.

Он то може да постигне само тако, ако познаје целокупну технику, која се зове и научном полицијом и ако

скроз и скроз познаје зликовачки свет. Ова знања за сада се могу стечи само на три универзитета, на којима је обраћена пажња и на образовање полицајаца.

У будућем ниједан виши нији чиновник несме се постављати ако није претходно добио стручну спрему у специјалним школама. Морају се установити више и ниже школе. За више чиновнике мора се тражити при улазу у школу универзитетска спрема из правне струке а за нижи персонал, добра гимназијска спрема. Испити при излазу из школе морају бити свестрани — јер често при површном испитивању и најбољи ћак пропада услед стидљивости или случајно рђаво постављеног питања.

Па ипак између ниже и више полиције несме да постоји непреходна провалија. Сваки нижи чиновник треба да има право да ступи и на вишу школу, ако је показао јаких способности за структу. Таквоме чиновнику несме се порицати право на вишу школу, макар и да није свршио права. Што се тиче школског програма, предмети ће бити готово исти и на једној и на другој школи, само што ће на вишијем изучавању тих предмета бити опсежније и дубље а у нижој ће се обратити нарочита пажња и на физичко развијање. Ђаци и једне и друге школе вршиће практична вежбања у свим полицијским гранама. Само онда, када шеф познаје и најмање ситнице своје струке може се рачунати да ће он стечи потребан ауторитет над својим потчињенима.

Разуме се да се на техничко образовање полицајца, мора обратити нарочита пажња, јер ће му оно дати могућности да прибавља материјалне доказе о кривици или невиности оптужених.

Од полицајца се не може да тражи да буде и експерт али он мора да зна шта и у којој мери, може у појединачним случајевима од експерта да очекује. Осим тога, а ово је од највеће важности, по-

лицајци ће научити да поштују визит карту, коју сваки злочинац оставља за собом на лицу места, а коју за сада у већини случајева уништава сама полиција.

Др. Р. А. Рајс

ЗВЕЗДИЦЕ

Капетан Арман де Бурмон, командант групе тешке артиљерије на Вердену, погинуо је. Он је зет Џ. Дени Кошена, члана Француске Академије, државног подсекретара за спољне послове.

Г. Дени Кошена, син то-гл, погинула су већ два сина на бојном пољу: капетан Огистен Кошен и капетан Жак Кошен.

Гарантова

МЕЂУ ЊИМА

Париз, 2. августа
Париско издање „Дели Мела“ јавља из Њујорка:

ИЗ УСТАНКА ПРОТИВ БУГАРА

У броју од 8. августа Тан доноси писмо једног српског учитеља, који је учествовао у устанку против Бугара у Србији. Цело саопштење о томе у Тану гласи:

„Ево једног писма, које је писао један од оних насрених Срба који су били прикупљени да се, услед кињења и мучења којима су били изложени од стране бугарских власти у окупиранији Србији, лате оружја и да покушавају да ослободе своју земљу или, ако у томе не успеју, да у смрти потраже крај својим мукама. Ово писмо баца светлост како на сам устанак, који је ово у месецу априлу, тако и на поступање према српском становништву у области Србије окупиранијој од стране Бугара.“

Писац овога писма је један учитељ из Србије, стар 48 година. Пошто је побегао у планину, писао га је својом крвљу. Један његов веран пријатељ ризиковao је да донесе и преда ово писмо једном српском војнику на мртвој стражи.

Писмо гласи:

Мај, 1917

Ево ме у планини, која је сад моје тужно боравиште. Ја сам 25. априла побегао из бугарских казамата, где сам био затворен са двадесет својих другова, пошто смо били опколjeni и ухваћeni у побуни код Нас је било 25000 побуњених; у почетку смо се ту ли против једне немачке дивизије, коју смо поразили и

У дипломатским круговима у Вашингтону пронела се вест да су између Бугарске и Аустрије наступиле тешкоће, због тога што у Софији стално расте увећање, да двојна монархија намерава да изда Бугарску на конференцији за мир.

Бечки државници — каже се у том телеграму — већ признају да се рат не може свршити ако Србија не буде рестаурирана и уважана. Бојећи се, да ће бити принуђена да да Србији део Босне и Херцеговине, ако Србија не добије компензације на рачун Бугарске, Аустро-угарска се спрема да Србији уступи део бугарске територије. Бугарска влада позвана је, да дискутије о томе. Говори се, да се Немачка најутила, што је Бугарска одбила да прекине односе са Сједињеним Државама и да се опшире неповерење шире међу централним државама.

натерали у бегство; после тога су њас напале две бугарске дивизије, са много топова и митраљеза. Ја сам био ухваћен, бачен у затвор и осуђен да будем обешен, али преко ноћи, пријатељ... је упао са једном четом у Прокупље, по-био бугарску стражу и мене ослободио. Тако сам се могао дочекати планине. Овде нас је преко пет хиљада. Скоро и све остале планине су исто тако препуне побуњеника.

Бугари су позвали целокупно мушки становништво од 16 до 65 година да га узму у војску и одмах пошаљу на фронт. Они су, у исто време, покупили

Ово виндалско поступање ових одвратних Монгола изазвало је побуну. Несрећне матере, доведене до очајања

нападале су Бугаре каменицама. То је била права побуна, на коју су Бугари одговорили вешањима, на која вешају жене и децу. Тада се народ, изазван и раздражен, баци на бугарска слагалишта; људи и жене дочекаше се оружја и муниције, најпре у Прокупљу, за тим у Лесковцу, Лебанима, Врању, Власотинцима, Зајечару, Књажевцу, Пожаревцу и у селима.

Било је уговорено да устанци из Зајечара и околине иду на Ниш, а да ми остали из Прокупља, Лесковца и Врање, такође учинимо то исто

и да, ујединени, зауземо варош. На несрећу, они из Задечара су задошили, ми смо стигли пре њих и имали смогда сами издржимо напад целе једне немачке дивизије. Ми смо је тукли и заробили смогда је две батерије и 800 војника. Битка се водила код Житорађе и Војника. Одатле смо се упутили на Лебане, Лесковац, Прокупље, која смо смела заузели; за тим смо напали Ниш, заузели смо слагалишта и половину вароши. У томе су стигле две бугарске дивизије и крвава борба је отпочела; ми смо могли да ту чemo и Бугаре, као што смо тукли и Немце само да се они нису послужили подлаштвом да нас спрече да их нападамо; они су приморавали жене и децу да иду пред њиховим редовима. Не могући да пуцамо на наше, ми смо се повукли до Корвинграда, где се запада нова борба и где су нас Мађари напали с леђа. Ми смо се пробили и избегли у планине. Како сам био савладан умором, пао сам у ропство са десетак других устаника и сви смо били осуђени на вешала. Чекајући да се наместе вешала били смо бачени у затвор у Прокупљу, али једна од наших чета уништила је гарнизон у вароши и нас ослободила.

Ево ме сада у планини... Могућно да ја нећу бити више међу живима, кад ти будеш читao ове редове, али у станак се не може тако лако угушити, јер Бугари врше систематско уништавање нашег народа. 25. априла они су укрцали у возове, у Белотинцима,

Бугари су били позвали све становништво ради вакцинација. Али, у место серума против колере или богиња, Бугари су их пелцвали разним болестима. Један од лекара то је саопштио народу, који је побегао са децом у планине. Бугари су подигли вешала на мосту код Лесковца, у Белотинцима, у Власотинцима, Лебанима, Нишу, Књажевцу и у осталим местима.

ЧЕСИ И МАЦАРИ

Цариград, 11. август

Председник аустријске владе изјавио је датицију „Пестер Лојд“ да не разуме мачарске приговоре аустријске владе, као да она није са давољно енергије обдата чешке стопа тако као и Аустријије на Словачку стопа.

под Мађарима. Природно је било и да се сумње да ма који аустријски државник сматра да чешке претензије на Словачку не заслужују дистанцију. Аустријска влада је решена да поштује интегритет Мађарске и то тако као и Аустријије на Словачку стопа.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Извештај од 15 сати.

На левој обали Мезе, јутрос у 4 сата и 50 минута, Француске су трупе извршиле напад са жестином на немачке положаје између шуме Авокура и Мортома. Сви су објективи заузети и прешло се даље преко њих. Једним налетом, наши су војници заузели коту 304, коју је непријатељ био јако утврдио, као и шуму Камар на западу. Напредујући у највиши успесима, заузели смо, северно од коте 304, један ред фортификација и доприлијужно од реке Форж између Окура и Бетинкура. Напредовали смо преко два километра. Французи су задобили у току ове акције нових заробљеника. У исто време, источно од пута, који води од Ене у Бетинкур, снажном офанзивом, француске су трупе прошириле своје положаје северно од Мортома у дубини од једног километра.

Извештај од 23 сата. — На верденском фронту немачка је артиљерија бомбардовала нове француске линије, северно од коте 304 и код Самоње. Број јутрошњих заробљеника на коти 304 премаша стотину.

РУМУНСКИ КОМИНИКЕ

На целом фронту Дњестра до Црног мора relativno мирно.

но. Акција патрона и артиљеријска активност на разним секторима. Само у области, између Дофтани и Путис, непријатељ је напао у правцу Никорешти и на брегу Ромијас, али је одбијен.

ИГЛЕСКА КОМИНИКЕ

Није није и у шми Глен орз борба се наставља. У току у ових борбама, између Дафти и Путис, непријатељ је напао у правцу Никорешти и на брегу Ромијас, али је одбијен.

ИТАЛЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Извештај се наставља. Ми смо зазели нове непријатељске положаје, са љомиљ говер против напада и доблијиши многи заробљеници. Купно је до сада заробљено 500 официјера и 20.000 војника и заправо 60 топова, већији ред њег катастра, велика количина сплава за бације бомба и митраљеза и обичан рапаш материјал. — Наши авијатичари бацили су у непријатељску позадину 15 тони експлозива.

Арбанија. — У ноћ између 8 и 9 у току једног жестоког сукоба, на десној обали средње Вајаше, наше су патоле у штапе једну непријатељску одлењу. Неколико људи који су преживели, заробљена су —

Солун. — Грчка краљ Алекандар је у путову јутрос у 9 сати у Солун, да посети места катастрофе Додекане по уочијеном церемонијалу. Кордон су правиле грчке и савезничке трупе.

Лондон. — Немачки канцелар одговарајући на питање предлоге за мир, ре-

ДОГАДАЈИ

ЖЕТВА У СРБИЈИ

Извоз жетве и других пољопривредних производа већ је отпоео из Србије; о томе говори и сама непријатељска штампа и поред цензуре. Тако „Франкфуртер Цајтунг“ од 23. јула саопштава овај телеграм из Беча:

„Како што сазнајемо, овогодишња жетва је боља од свих ранијих. Знатни транспорти су већ упућени у Беч.“

„АКВАРОНЕ“

Г. Аквароне, штампар из Солуна, извештава своје клијенте, да се преселио у штампарију Кристоманос у улици Франк бр. 20. Зграда, у којој је била његова штампарија, срушена је или ће убрзо бити оправљена.

ПО ИВ

Позивају се сва лица, која су депоновала српски новац од 15. јуна ради искоришћавања јаја по званичном курсу, према распису Д.Р. бр. 10.000, од овд. Финансијске Делегације, — да се јаве одмах Делегацији и поднесу своје депозитне књежице ради ревизије. Исто тако, да се јаве Делегацији и она лица, која су била депоновала српски новац па га доцније сасвим изузела.

Стан делегације је за сада у агрди Министарства Унутрашњих дела

Из Финансијске Делегације, Бр. службено.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

СОЛУН. — Грчка краљ Алекандар је у току једног жестоког сукоба, на десној обали средње Вајаше, наше су патоле у штапе једну непријатељску одлењу. Неколико људи који су преживели, заробљена су —

Губитци аустријских сече на 55.000 мртвих и рањених и 16.000 заробљених.

које је, да он неће моћи на те предлоге одговорити пре, него што се споразуме са савезницима Немачке.

Рим. — Италијанска офанзива успешно се наставља. У нападу на Зеда 12 аустријских дивизија стварно су уништене.

ЛОНДОН. — Јучерашњи ваздушни напад против Рамсгата, Маргате и Дувра строго је сажњен. Три велика апарата. Гота уништени су, а најмање 5 непријатељских апарата из пратње, уклонjeni су из борбе. Једна наша ескадрила од три авиона нападала је у бегство према Зебриду једну ескадру од 12 непријатељских Гота. Свети на, која је била на обали, видела је, да су се и два друга Гота срушила у море.

ЛОНДОН. — Јављају из Буенос Аереса: Уверење да ће одмах наступити прекид односа између Аргентине и Немачке, појачава се.

Хрисијанија — Јављено је да је торпедовано 17 белијских бродова за помоћ.

Солун. — Генерал Сарај известио је председника солунске општине, да му је француска влада послала кло прву помоћ погорелцима:

1) 10.000 фр. за помоћ Израелитима; 2) 10.000 фр. за помоћ Муслиманима; 3.) 10.000 фр. за помоћ избеглицама из М. Азије и Тракије; 4.) 10.000 за помоћ Грцима из Солуна; 5.) 20.000 фр. за одржавање бивших ученика школе Алијанције; 6.) 5.000 фр. за особље француских етаблисмана.

У исти мај генерал Сарај је известио председника да ће му дати сав материјал и алате који му затребају за конструкцију зграда и барака.

Лондон. — Јављају са фронта Јулијанских Алпаја један нов успех на оба крила. «Идеа Национал» дознаје да су Аустријанци, налазећи се у озбиљној ситуацији, тражили хитно од Немачке, да им пошаље појачање.

Губитци аустријских сече на 55.000 мртвих и рањених и 16.000 заробљених.

Несреће вароши Солуна

— А. Албастадо —

Пожари, земљотреси, олује, епидемије и остale несреће сејале су с времена на време смрт и пустош по вароши Солуну.

У годинама: 1550, 1553, 1572, 1571, 1578, 1609, 1648, 1679, 1689, 1724, 1748, 1755, 1770 владала је у вароши куга. А у годинама 1832, 1857, 1863, 1911, 1913 колера је десетковала становништво.

Велики пожари били су у годинама: 1545, 1549, 1547, 1610, 1620, 1623, 1734, 1744, 1840, 1849, 1877, 1890 и 1910 уништили су неколико варошких квартова.

Година 1657 као и 755 обележене су са сибирском

јак потрес земље проузрокован вели еште: 1. 8, 1. 66, 187 и 187 осетили су се у Солуну страшни потреси.

Најјаја, 1. јула 1902 страшан потрес унесе страх у становништво, које је било приморано да гори начештај и да руши оне делове града, који су били толи о пот ребни.

Ни земљотрес нису поште дели Солун. Најпознатији су потреси тресли предео, били су: година 52 после Христа; један земљотрес тада разрушио је велики део вароши. Године 677 варош је била опустошена. 1430 за време турске најаде на Солун, један јак потрес унео је панику у посаду, што је помагло Османлијама да узму варош. Априла 13, 1829 год.

Потопи и град направили су такође много бројне жртве. У години 1:00 падао је јак град у величину орака и прозарковао огромне штете.

ПРВА ПОМОЋ

Развијена је општа активност, да се пострадалима од пожара притељи у посао.

Грчкe власти су олучиле, да одмик пострадале поједици

евакуишу са Марсовог поља и да их сместе у бараке у Карабију, које су Енглези ставили на располажење пострадалима. Пред едикт израильске општине обишао је све збегове погорелца, храбрећи их и позивајући их на стрељање.

Су грађу, која се налази у вароши, грчке власти су уређивале. Ми и три, који се налазе у Солуну, грађани су од владе да одорије сечење дрва у шумама, целе крајине.

Општине и одбор тражио је од вод водног друштва, да отвори вине јавних чесама код свих већих збегова.

Једном наредбом наређено је да се пострадалима, који имају ствари које припадају погорелцима, да их врате у року од осам дана. Ове ствари не се предавати полицији.

У Ати се вести о пожару римај, са узбуђењем. У по недеља је скupшина требала да држи једну велику са

ницу, али на вест о атастрофи у Солуну седница је прекинута у знак жалости.

Председник скупшине известио је телеграфски о пожару све европске парламенте, као и амерички Конгрес, молећи их за помоћ пострадалима. Сви посланици, који се налазе у Солуну, позвани су да се одмах врате у Атину.

Три министра, која се налазе у Солуну, иредложили су влади, да пострадалима чиновницима издају оштету двомесечну плату.

Краљ Александар упутио је јуче председнику солунске општине г. Ангелију исту десницу, да је раније послала и великим рабинеру, Г. Венизелосом, је милион струве у Солуну, да буду што је могућно издашнији у дељењу помоћи пострадалима.

Селима у окolini Солуна наређено је, да одмах шаву у Солун по један хлеб од куће.